

Exercici físic, estètic i espiritual: equilibri necessari

DÍDAC P. LAGARRIGA FEBRUARY 26, 2022

Barcelona Un home surt i camina. Surt de depressions i cabòries, del dolor anímic i físic, camina amb consciència de caminar: altrament dit, peregrina. La peregrinació no és el destí, sinó el procés. Art i religió, en la seva concepció oberta, donen sentit i continuïtat a la peregrinació: tothom és peregrí, tothom és artista, només cal activar-nos. Caminar.

L'home que camina es diu Ignasi. L'home que camina es diu Joseph. Tots dos es troben, a vegades semblen un de sol, a vegades són tothom. Del camí que va començar Ignasi de Loiola (1491-1556) des de Montserrat fins a Manresa, aquest 25 de març se'n compleixen 500 anys. Del camí interior que va emprendre Joseph Beuys (1921-1986) i que va materialitzar en una acció artística titulada *Manresa* el desembre passat se n'han complert 55.

Comptar els anys és quimèric quan el mateix temps també peregrina, es dilata i contrau, canvia.

Beuys, molt influenciat per la filosofia antropològica de Rudolf Steiner tant en la concepció del cos i la salut com en la dimensió espiritual i creativa, va dir: “Les malalties són gairebé sempre també crisis espirituals en la vida, en les quals s’expulsen experiències i pensaments antics o bé es refonen en modificacions positives”.

Experiència i transformació

Si l’exercici, com es repeteix sovint, és font de salut, per a Beuys, com per a Ignasi de Loiola, cal ampliar la noció de salut i, per tant, la d’exercici. A les anotacions amb les quals encapçala el seu llibre *Exercicis espirituals*, assenyala sant Ignasi: “Així com passejar, caminar i córrer són exercicis corporals, de la mateixa manera qualsevol forma de preparar i disposar l’ànima per treure de si totes les afeccions desordenades i, un cop tretes, buscar i trobar la voluntat divina en la disposició de la pròpia vida per a la salut de l’ànima es diuen exercicis espirituals”.

Beuys tenia un exemplar d’aquest llibre ple de notes a mà i considerava el seu autor “una de les figures més importants” que el van ajudar a iniciar la transformació vital. “Tant Ignasi com Beuys es lliuren al llarg de la seva vida a una revisió interior de les seves crisis passades”, afirma l’alemany Friedhelm Mennekes. I segueix: “La superació d’aquestes crisis es converteix per a tots dos en principi constitutiu de la seva actuació posterior. Ignasi escrivint els exercicis espirituals, Beuys elevant les seves experiències personals com a base de les seves accions. Però cap dels dos va buscar una presa de consciència personal, més aviat van veure en aquestes experiències possibilitats exemplars de donar un ajut metòdic a altres per trobar-se amb si mateixos i superar els

propis cataclismes en el terreny personal i social. En aquest sentit, l'art i la religió resulten ser paradigmes d'una forma de viure subjectiva i serveixen com a models útils per superar crisis espirituals”.

Conegut sacerdot jesuïta i especialista en art contemporani, Mennekes és un dels autors del llibre *Joseph Beuys - Manresa. Una geografia espiritual* (Editorial Tenov), publicat en el marc de Manresa 2022, una extensa programació amb actes de tot tipus organitzada per l'Ajuntament de Manresa per celebrar el cinquè centenari de l'arribada d'Ignasi de Loiola a la ciutat. El llibre se centra en la *performance* titulada *Manresa* que l'artista alemany va fer a la galeria Schmela de Düsseldorf l'any 1966 assistit pels artistes danesos Henning Christiansen i Bjørn Nørgaard, els quals també escriuen en aquest volum commemoratiu editat a cura de la crítica d'art i comissària manresana Pilar Parcerisas.

Caminar, mirar, meditar

En un dels annexos de la traducció al català dels *Exercicis espirituals* (Fragmenta, 2017), Xavier Melloni apunta: “En un moment en què vivim massificats i ens despersonalitzem en la uniformitat del mercat, els *Exercicis espirituals* ofereixen els elements necessaris per prendre consciència dels nostres dilemes i fer madurar les nostres eleccions”.

L'exemple de com va ser interpel·lat Beuys no només pels exercicis espirituals sinó per la vida d'Ignasi de Loiola, i com aquesta interpel·lació es va materialitzar en una obra artística atemporal i reconeguda internacionalment, és només un exemple de les múltiples formes que pot agafar el missatge ignasià en la nostra contemporaneïtat.

Com recorda l'especialista en espiritualitat ignasiana Josep Maria Rambla, els *Exercicis espirituals* és un llibre “que fou escrit per tal d'ajudar a fer activitats, és a dir, per tal de viure una experiència”. Entre les nombroses propostes que es fan dins de la programació Manresa 2022, trobem tres caps de setmana seguits ben inspiradors que ens poden ajudar a viure aquesta experiència transformadora o, si més no, introduir-nos-hi.

El dissabte 19 de març tindrà lloc la segona de les dues accions-*performances* en homenatge a Beuys que l'escultor danès Bjørn Nørgaard fa a la ciutat amb el títol *Wo ist Element 3?* per diferents espais ignasians. El cap de setmana següent, del divendres 25 al diumenge 27, el Teatre Conservatori acollirà el simposi *Diàlegs per a la transformació* amb convidats de luxe com el filòsof d'origen indi Satish Kumar, el psicòleg transpersonal i professor als Estats Units Jorge N. Ferrer, la coneguda religiosa filipense i mestra zen Berta Meneses i el mateix Xavier Melloni, jesuïta i antropòleg especialista en diàleg interreligiós.

Una setmana més tard, el diumenge 3 d'abril, se celebrarà la 7a Marxa del Pelegrí, una caminada oberta a tothom de 26 quilòmetres que recorre l'últim tram del Camí Ignasià, des del monestir de Montserrat passant per Santa Cecília, Castellbell i el Vilar, Castellgalí i l'Oller del Mas, fins a arribar al centre de Manresa.

En definitiva, una sèrie d'activitats on l'exercici físic, estètic i espiritual es combinen amb una balança mai prou equilibrada i més ara, quan el desgast de l'actual pandèmia s'afegeix al seguit de crisis climàtiques, socials i espirituals del nostre temps. És en aquest context on les següents paraules de Joseph Beuys prenen encara més sentit: “La cura oberta d'experimentar-ho

tot per després canviar completament com a persones”. El repte hi és. La possibilitat també.

<https://outline.com/NHy2cP>

COPY

 Annotations · [Report a problem](#)

Outline is a free service for reading and annotating news articles. We remove the clutter so you can analyze and comment on the content. In today's climate of widespread misinformation, Outline empowers readers to verify the facts.

[HOME](#) · [TERMS](#) · [PRIVACY](#) · [DMCA](#) · [CONTACT](#)